Vinařský věstník

4
2022

Obsah:

Z domova 2
Falšované potraviny – víno (duben 2022) 7
Ze zahraničí 8

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Evropská komise zaslala Ministerstvu zemědělství připomínky ke Strategickému plánu

27. 4. 2022 – Tisková zpráva – Ministerstvo zemědělství (MZe) obdrželo od Evropské komise (EK) dlouho očekávané připomínky (tzv. Observations letter) ke Strategickému plánu společné zemědělské politiky (SZP), který Česká republika předložila 28. ledna 2022. EK ke Strategickému plánu připojila 33 klíčových připomínek a zhruba 300 technických detailních komentářů. Už příští pondělí 2. května o nich zahájí zástupci MZe úvodní jednání se zástupci EK.

Evropská komise návrh Strategického plánu SZP posoudila a určila témata, která vyžadují další vzájemná vysvětlení a případnou úpravu dokumentu. Česká republika obdržela 33 klíčových připomínek a dalších přibližně 300 technických detailních komentářů.

Komise vybízí všechny členské státy k písemné reakci na klíčové prvky do 3 týdnů po obdržení připomínek. Úvodní oficiální jednání zástupců Ministerstva zemědělství s Komisí k Observations letter je proto připravováno již na 2. května. Po něm plánujeme zveřejnění připomínek EK.

Na první jednání navážou technické konzultace k zásadním tématům, aby byly připomínky co nejdříve dořešeny a upravený dokument předán k hodnocení vlivu na životní prostředí (SEA). Strategický dokument, i s ohledem na lhůty v právních předpisech, musí MZe zaslat zpět Komisi nejpozději v září, tak aby ho mohla EK včas schválit.

Prioritou je pro Evropskou komisi propojení mezi opatřeními v oblasti klimatu a zajišťováním potravin i s ohledem na ruskou invazi na Ukrajinu. Členské státy by měly přehodnotit své strategické plány SZP, aby využily všech příležitostí k posílení odolnosti zemědělského sektoru EU, snížení závislosti na syntetických hnojivech, přeměny výrobních kapacit v souladu s udržitelnějšími výrobními metodami a zvýšení výroby obnovitelné energie. Při tom by neměla být narušena produkce potravin.

To zahrnuje mimo jiné podporu výroby bioplynu a jeho využívání, zlepšení energetické účinnosti, rozšíření používání agroekologických postupů a precizního zemědělství, snížení závislosti na vstupech a dovozu krmiv prostřednictvím udržitelných systémů chovu zvířat a podporu produkce bílkovinných plodin a vzdělávání o osvědčených postupech.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Vyjádření Agrární komory ČR a Zemědělského svazu ČR k odpovědi Evropské komise k vládnímu návrhu Společné zemědělské politiky

Praha, 27. dubna 2022 – Evropská komise zaslala tento týden českému Ministerstvu zemědělství oficiální hodnocení vládního návrhu na rozdělení zemědělských dotací v letech 2023–2027. V této souvislosti vydávají Agrární komora ČR a Zemědělský svaz ČR toto společné vyjádření:

Za nejpodstatnější považujeme výzvu Evropské komise členským zemím, aby přehodnotily své návrhy zemědělské politiky ve světle ekonomických dopadů války na Ukrajině (např. zde). Původní návrhy byly připravovány ještě před ruskou invazí a dostatečně nereflektují otázky potravinové bezpečnosti a soběstačnosti. Český návrh jde dokonce zcela opačným směrem, protože nastavuje redistributivní platbu na 23 procent, což je výrazně více než Evropskou komisí doporučených 10 procent a s přehledem nejvíce v celé Unii. Tento parametr určuje míru, v jaké budou peníze odebrány středním a větším zemědělcům a přesměrovány k malým farmám do 150 hektarů. Ty přitom k výrobě českých potravin přispívají minimálně. Pokud bude návrh přijat v této podobě, tvrdě zasáhne střední farmáře, na kterých u nás stojí 60–70 procent produkce potravin, a ještě více zvýší naši závislost na dovozu, popř. způsobí nedostatek potravin.

Evropská komise se také, oproti zvyklostem, rozhodla svá hodnotící stanoviska k národním návrhům nezveřejňovat, aby vlády jednotlivých zemí mohly v klidu znovu vše probrat se zástupci zemědělců a domluvit se, jak je třeba SZP modifikovat v reakci na aktuální výzvy.

„Osud českého zemědělství máme nyní ve svých rukou. Věříme, že vláda možnost přehodnotit problematické body využije, přestane se dívat na věc politicky a vyslyší naše věcné argumenty," říká Jan Doležal, prezident Agrární komory ČR.

Martin Pýcha, předseda Zemědělského svazu ČR k tomu dodává: „Naši farmáři čelí rekordnímu růstu cen paliv, hnojiv i energií. Mají nedostatek pracovních sil a výkupní ceny zemědělských produktů drtí silné obchodní řetězce. A k tomu všemu vláda navrhuje dobrovolně si odstřelit nosnou část zemědělského sektoru."

Obě organizace, které společně zastupují více než 80 procent českých produkčních zemědělců, upozorňují na nezamýšlené negativní dopady vládního návrhu již delší dobu, např. na stránkách www.vladni-agrohazard.cz.

Barbora Pánková, tisková mluvčí, Agrární komora ČR, e-mail: pankova@akcr.cz

Vladimír Pícha, tiskový mluvčí, Zemědělský svaz ČR, e-mail: picha@zscr.cz

ZDROJ: AGRÁRNÍ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

Ministr zemědělství: Zemědělci jsou s cenou tlačeni na hranu, přitom potraviny zdražují. Ukazuje se, jak nám chybí novela zákona o významné tržní síle

20. 4. 2022 – Tisková zpráva – Spravedlivější rozdělení zisku mezi zeměděl-

ce, potravináře a obchodníky nebo možné zneužívání dominantního postavení na trhu řešil dnes ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) s předsedou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) Petrem Mlsnou. Podle ministra není možné, aby současnou situaci kdokoliv zneužíval k neúměrnému navyšování zisku.

„Zaznamenali jsme případy, kdy obchodní přirážka na točeném salámu byla 246 procent, na standardní šunce dokonce 255 procent. To jsou čísla, u kterých už se člověk musí pozastavit nad tím, zda je to v pořádku. Ano, máme volné tržní prostředí, ale není možné, aby zemědělci byli takto zmáčknutí, prodávali za ceny, které jim ani nepokryjí náklady, a přitom jiní měli neúměrně vysoké marže," řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula. Stát přitom některé druhy zemědělské výroby dlouhodobě dotuje. Situace, kdy například vepřové maso v obchodech výrazně zdražuje, ale producenti masa nedostanou adekvátně zaplaceno a produkují se ztrátou, je dlouhodobě neudržitelná.

Ministr proto usiluje o to, aby zisk byl spravedlivěji rozdělen mezi zemědělce, zpracovatele a obchodníky. K tomu by měla přispět novela zákona o významné tržní síle, která v ČR měla platit již od loňského května, doposud ale nebyla schválena.

„Předchozí vláda přijetí zákona neustále oddalovala, my jsme jej v nejkratším možném termínu znovu předložili, bohužel i nyní stejní lidé z opozice přijetí zákona nadále zdržují. Česká republika přitom byla jeden z lídrů, který směrnici k nekalým obchodním praktikám požadoval, nyní jsme poslední v Evropě, kde ještě legislativa nebyla přijata," uvedl ministr Nekula.

Novela předpokládá mimo jiné i snížení hranice pro posuzování firem s významnou tržní silou z nynějšího obratu 5 miliard korun ročně na 51 milionů korun. Tím se okruh posuzovaných subjektů výrazně rozšíří.

„Cílem je ochránit slabší subjekty před nekalými praktikami ekonomicky silnějších odběratelů. I velká potravinářská firma dokáže neúměrně zatlačit na zemědělce, stejně tak to dokáže velký obchodní řetězec vůči malé nebo střední potravinářské firmě. Naším cílem je nastavit podmínky tak, aby chování na trhu bylo férové a nedocházelo k nějakým nekalým praktikám. Pokud budou podmínky nastavené správně, potom může zasáhnout i antimonopolní úřad," řekl ministr Nekula.

Ministr Nekula proto bude také diskutovat se zástupci zemědělců, potravinářů a obchodníků. Mimořádné jednání s těmito subjekty svolal na zítřek. Řešit s nimi chce právě rostoucí ceny potravin a marže některých subjektů, na které v končeném důsledku doplácí spotřebitel.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Mimořádná opatření v rámci podmínek greeningu a EFA ploch pro rok 2022 pro posílení potravinové bezpečnosti

Na nepříznivý vývoj situace v zemědělství v důsledku ruské invaze na Ukrajinu se Česká republika rozhodla reagovat v rámci mimořádných opatření pro posílení potravinové bezpečnosti. Takový postup umožnilo PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) č. 2022/484. Toto mimořádné opatření se týká půdy ponechané ladem (úhor v ekologickém zájmu), kterou lze v roce 2022 využívat k produkci potravin a krmiv. Využití této možnosti bude nutné ohlásit do 31. 8. 2022 prostřednictvím formuláře, který vydá Státní zemědělský intervenční fond.

Neodůvodněná ruská invaze na Ukrajinu dne 24. února 2022 vyvolala prudký nárůst cen komodit a má dopad na nabídku zemědělských produktů a poptávku po nich. V zájmu řešení této situace bude zvýšen potenciál zemědělské produkce pro dodávky potravin i krmiv. Aby zemědělci mohli maximálně využívat plochy, které mají k dispozici, mohou nyní půdy ponechané ladem využívat k produkci potravin a krmiv.

Snížení požadavků na plochy úhoru využívané v ekologickém zájmu je pouze mimořádnou událostí pro Jednotné žádosti v roce 2022 pro řešení nynější situace a rozhodně to není rezignace na ekologické cíle České republiky. V současné době je nezbytné mít možnost odchýlit se od podmínek EFA týkajících se ekologické platby.

Proto připravovaná novela nařízení vlády č. 50/2015 Sb. umožní s účinností od 1. května, aby v roce 2022 byly plochy podle § 12 (Úhor s porostem využívaný v ekologickém zájmu) využity k pastvě, sklizni nebo obdělávání a stále byly považovány za plochu využívanou v ekologickém zájmu. Tyto plochy lze rovněž z důvodu předpokládané produkce ošetřovat přípravky na ochranu rostlin.

Vzhledem k tomu, že se jedná o výjimečné opatření, použití výše uvedeného postupu bude nutné ohlašovat do 31. 8. 2022 prostřednictvím formuláře, který vydá Státní zemědělský intervenční fond.

ZDROJ: MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR

Příjem Jednotné žádosti 2022 zahájen

TISKOVÁ ZPRÁVA – Praha 7. dubna 2022 – Počínaje dnešním dnem mohou zemědělci podávat Jednotnou žádost (JŽ) pro rok 2022. Prostřednictvím tohoto univerzálního formuláře žádají na Přímé platby a neprojektová opatření Programu rozvoje venkova (PRV). Řádný termín pro podání JŽ končí v pondělí 16. května.

„Pokud žadatelé nestihnou podat Jednotnou žádost v řádném termínu, mohou ještě využít 25 denní lhůtu na takzvané pozdní podání žádosti, která potrvá do 10. června. V případě takového podání žádosti je však udělována sankce ve výši 1 % za každý pracovní den," říká Ing. Josef Miškovský, ředitel Odboru přímých plateb a environmentálních podpor, a doporučuje včasné podání žádosti. Každoročně si o finanční podporu pomocí JŽ zažádá přes 30 tisíc žadatelů.

„Pozdní podání se sankcí není umožněno u zařazení a změny zařazení Agroenvironmentálně-klimatické (AEKO) a navazující (NAEKO), Ekologické zemědělství (EZ) a navazující (NEZ). Zde mohou zájemci o podporu využít pouze řádného termínu," upozorňuje Miškovský.

Pro snadnější orientaci v aktuálních požadavcích na hospodaření a vyplnění Jednotné žádosti 2022 proběhly také letos bezplatné webináře Ministerstva zemědělství (9. března – 6. dubna) určené pro zemědělské podnikatele. SZIF spolu s Celostátní sítí pro venkov pořádá webináře v období od 4. do 14. dubna. Jednotlivé termíny a informace o způsobu přihlášení najdete na webu SZIF v kalendáři akcí. Prezentace budou v nejbližších dnech k dispozici na webu SZIF v sekci Jednotná žádost a na Portálu farmáře. V souborech ke stažení je umístěna také Příručka pro žadatele 2022 s podrobnými informacemi pro úspěšné podání JŽ.

Nejjednodušším způsobem je podání JŽ přes Portál farmáře (PF), kde mají žadatelé přístup k informacím o aktuálním průběhu administrace. K dispozici jsou zde také rozhodnutí pro jednotlivá opatření.

Přístup do PF lze zřídit osobně na podatelnách RO a Centrály SZIF, rovněž na Oddělení příjmu žádostí a LPIS. Pracovníci zde ale budou poskytovat pomoc především telefonicky či e-mailem, a to osobně po předchozí telefonické domluvě, kdy je nutné s pracovníkem OPŽL domluvit přesný termín a čas návštěvy. Žádost o přístup do PF lze podat též prostřednictvím datové schránky nebo e-Podatelny s uznávaným elektronickým podpisem. Nelze ji však zaslat v listinné podobě poštou.

SZIF zasílá rozhodnutí o poskytnutí dotace primárně do datových schránek, nebo na účet Portálu farmáře. Pokud jimi žadatel nedisponuje, doručí mu rozhodnutí pošta. Informace pro obnovu přístupu do Portálu farmáře SZIF/eAgri jsou na https://www.szif.cz/cs/faq.

Pro případné dotazy je k dispozici infolinka SZIF na telefonním čísle 222 871 871 nebo e-mailu info@szif.cz.

KONTAKT: ODDĚLENÍ TISKOVÉ SZIF, TEL.: +420 733 696 550, E-MAIL: PRESS@SZIF.CZ, MIROSLAV BÍNA, TISKOVÝ MLUVČÍ

Agrární komora žádá pozastavení některých plánovaných kroků kvůli válce

3. 4. 2022 – ČTK – Agrární komora žádá vládu, aby odložila účinnost některých opatření, která by měla pro tuzemské zemědělce začít platit už v příštím roce. Jde zejména o Národní strategický plán a rámcové nastavení reformy Společné zemědělské politiky pro roky 2023 až 2027. Komora na svém řádném sněmu na brněnském výstavišti shrnula hlavní požadavky do desatera, které předala ministrovi zemědělství Zdeňku Nekulovi (za KDU-ČSL). Novinářům to po skončení sněmu řekl prezident Agrární komory Jan Doležal.

"Oba tyto dokumenty vznikaly ještě před koronavirovou pandemií a zejména před válkou na Ukrajině. Jejich nastavení z hlediska aktuální situace vůbec není optimální. Musíme si uvědomit, že jsme ve válce a ve válce se nemůžeme vzdávat svých zbraní. V době rostoucích cen nemůžeme hodit přes palubu zemědělskou produkci," uvedl Doležal.

Prvním bodem na desateru tak je odložení účinnosti reformy Společné zemědělské politiky do doby, než odezní dopady pandemie koronaviru i války na Ukrajině. Podle viceprezidenta komory Leoše Říhy je také třeba přehodnotit Národní strategický plán a nastavení reformy Společné zemědělské politiky od roku 2023. "Za současné situace, při klesající produkci, nedostatku hnojiv a růstu cen na světových trzích nemůžeme požadovat po zemědělcích, aby od roku 2023 uváděli část orné půdy do klidu, environmentální požadavky lze naplnit i jinak," uvedl Říha.

Stát by podle členů komory, kteří vytvářejí 80 procent zemědělské produkce v Česku, měl podporovat skutečně aktivní zemědělce a neznevýhodňovat produkční zemědělce a využít také potenciál zemědělství ke zvýšení nezávislosti na dovozu ruského plynu a ropy. "Velký potenciál mají například bioplynové stanice, které logicky navazují na zemědělské provozy a vyrábí buď obnovitelnou elektřinu a teplo, nebo po vyčištění biometan, který nahrazuje zemní plyn," konstatoval Říha.

Stát by měl podle komory také lépe sledovat stav zásob a pohyb na potravinovém trhu v Česku. "Momentálně zahraniční obchodníci z arabských zemích na trzích nakupují pšenici z příští úrody, nakupují i u nás. Momentálně nevíme, kolik pšenice z příští úrody je prodáno, ale je důležité to vědět zejména proto, že letošní produkce může být kvůli nedostatku hnojiv nižší než v minulých letech. Stejně tak je potřeba podporovat domácí produkci ovoce a zeleniny, abychom ji za rostoucí ceny nemuseli dovážet," uvedl Doležal.

Říha také upozornil na to, že zatím zdražují hlavně potraviny rostlinného původu, zdražení potravin ze živočišné výroby ale bude nepochybně následovat. "Dopad do této části má vždy zpoždění, ale pokud už nyní zdražují hnojiva až o 300 procent, dopad do cen masa a živočišných produktů se samozřejmě projeví, protože kvůli tomu významně zdražují krmiva," řekl Říha.

Zemědělci žádají také o odložení takzvané Zelené dohody na později, Kromě Agrární komory České republiky se na tom shodli zemědělci z devíti zemí střední a východní Evropy na svém pátečním jednání v Bratislavě. Zástupci zemědělců žádají, aby se přehodnotily a změnily termíny plnění cílů Zelené dohody pro Evropu, a to zejména v oblasti snižování spotřeby pesticidů, hnojiv či navýšení plochy pro ekologické zemědělství.

WWW.AKCR.CZ, 4. 4. 2022

Ceny výrobců pokračovaly v růstu

15. 3. 2022 – Meziměsíčně se ceny zemědělských výrobců zvýšily o 3,0 % a meziročně o 22,9 %. Ceny průmyslových výrobců vzrostly meziměsíčně o 2,2 % a meziročně o 21,3 %. Ceny stavebních prací se zvýšily meziměsíčně o 0,6 % a meziročně o 8,6 %. Ceny tržních služeb pro podniky vzrostly meziměsíčně o 1,8 % a meziročně byly vyšší o 4,3 %.

„V únoru pokračoval meziroční růst cen všech výrobců. Ceny průmyslových výrobců zrychlily svůj růst a překročily hranici 21 %, ceny v zemědělství dosáhly bezmála 23 %. Ceny stavebních prací se zvýšily dle odhadů o téměř 9 % a ceny tržních služeb pro podniky byly vyšší o více než 4 %," upozorňuje Vladimír Klimeš, vedoucí oddělení statistiky cen průmyslu a zahraničního obchodu ČSÚ.

Ceny zemědělských výrobců se meziměsíčně zvýšily o 3,0 %. Vzrostly ceny ovoce o 9,1 %, zeleniny o 6,8 %, obilovin o 3,8 %, skotu o 2,6 %, vajec o 2,2 % a brambor o 2,1 %. Klesly ceny drůbeže o 2,7 % a jatečných prasat o 1,7 %. Meziročně byly ceny zemědělských výrobců vyšší o 22,9 % (v lednu o 21,4 %). V rostlinné výrobě ceny vzrostly o 33,3 %. Vyšší byly ceny olejnin o 44,2 %, obilovin o 34,3 % a brambor o 4,8 %, ceny ovoce byly nižší o 14,5 % a zeleniny o 7,9 %. V živočišné výrobě byly ceny vyšší o 11,0 %. Vzrostly ceny skotu o 16,4 %, mléka o 13,7 %, drůbeže o 8,6 % a vajec o 5,1 %.

Ceny průmyslových výrobců meziměsíčně vzrostly o 2,2 %. Zvýšily se zejména ceny v odvětví koksu a rafinovaných ropných produktů. Ceny elektřiny, plynu a páry byly vyšší o 3,5 %, z toho elektřiny, přenosu, rozvodu a obchodu s elektřinou o 4,6 %. Vzrostly ceny potravinářských výrobků, nápojů a tabáku o 2,2 %. Ceny v odvětví nábytku a ostatních výrobků zpracovatelského průmyslu se zvýšily o 2,1 % a v odvětví dopravních prostředků o 1,0 %. Ceny průmyslových výrobců se meziročně zvýšily o 21,3 % (v lednu o 19,4%). Nejvíce vzrostly ceny v odvětví koksu a rafinovaných ropných produktů. Úhrnný index významně ovlivnily ceny elektřiny, plynu a páry, které se zvýšily o 45,5 %, ▸

z toho elektřiny, přenosu, rozvodu a obchodu s elektřinou o 57,7 %. Ceny obecných kovů a kovodělných výrobků byly vyšší o 24,0 % a chemických látek a výrobků o 47,5 %. Ceny potravinářských výrobků, nápojů a tabáku vzrostly o 9,5 %.

Při hodnocení podle hlavních průmyslových skupin vzrostly především ceny energií o 44,4 % a meziproduktů o 23,3 %. Ceny průmyslových výrobců bez energií se meziročně zvýšily o 13,8 %.

Ceny stavebních prací se meziměsíčně dle odhadů zvýšily o 0,6 %, ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví vzrostly o 1,3 %. Ceny stavebních prací se meziročně dle odhadů zvýšily o 8,6 % (v lednu o 8,3 %). Ceny materiálů a výrobků spotřebovávaných ve stavebnictví byly vyšší o 20,3 % (v lednu o 19,5 %).

Ceny tržních služeb pro podniky vzrostly meziměsíčně o 1,8 % v důsledku zvýšení cen za reklamní služby a průzkum trhu o 12,7 %. Ceny za služby v oblasti zaměstnání se zvýšily o 7,6 %, za skladování a podpůrné služby v dopravě o 2,5 % a za služby v pozemní dopravě o 1,9 %. Ceny tržních služeb pro podniky nezahrnující reklamní služby vzrostly o 1,2 %. Ceny tržních služeb pro podniky byly meziročně vyšší o 4,3 % (v lednu o 3,2 %). Vzrostly ceny za skladování a podpůrné služby v dopravě o 15,6 %, za reklamní služby a průzkum trhu o 13,9 % a za služby v oblasti zaměstnání o 12,0 %. Ceny za služby v oblasti pronájmu a operativního leasingu byly vyšší o 5,9 % a za vydavatelské služby o 4,9 %, ceny za právní a účetnické služby a ceny za služby v pozemní dopravě se shodně zvýšily o 4,4 %. Ceny tržních služeb pro podniky nezahrnující reklamní služby byly vyšší o 3,8 % (v lednu o 2,8 %).

Ceny průmyslových výrobců v EU – leden 2022 (předběžná data)

V zemích Evropské unie (EU), podle údajů zveřejněných Eurostatem, byly ceny průmyslových výrobců v lednu meziměsíčně vyšší o 4,9 % (v prosinci o 3,0 %). Nejvíce se zvýšily ceny v Rumunsku o 12,0 % a v Belgii o 10,2 %. Na Slovensku vzrostly ceny o 8,7 %, v Česku o 6,9 %, v Polsku o 3,7 %, v Rakousku o 3,3 % a v Německu o 2,2 %. K poklesu cen došlo zejména v Irsku o 11,4 %.

V lednu meziročně vzrostly ceny v EU o 30,3 % (v prosinci o 26,3 %). Ke zvýšení cen došlo ve všech zemích EU. Nejvíce vzrostly ceny v Irsku o 60,5 % a v Rumunsku o 57,3 %. V Německu byly ceny vyšší o 24,9 %, na Slovensku o 24,0 %, v Rakousku o 23,8 %, v Polsku o 21,5 %, a v Česku o 19,4 %.

ZDROJ: ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, WWW.CZSO.CZ

Trh s biopotravinami předloni vzrostl o 14 %. Obyvatelé ČR spotřebovali v roce 2020 biopotraviny za 5,99 miliardy korun

31. 3. 2022 – Tisková zpráva – Trh s biopotravinami v České republice roste. Ve srovnání s rokem 2019 byl předloni meziroční růst vyšší o 14 % a české domácnosti spotřebovaly biopotraviny za 5,99 miliardy korun (v roce 2019 to bylo 5,26 miliardy). Vyplývá to ze Zprávy o trhu s biopotravinami v ČR v roce 2020, kterou zveřejnilo Ministerstvo zemědělství.

Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů předloni dosáhl 1,77 %. Průměrná částka, kterou v roce 2020 vydal každý obyvatel ČR za biopotraviny, byla 562 korun. Vzrostlo také množství exportovaných biopotravin, dosáhlo objemu přibližně 3,43 miliardy korun (v roce 2019 to byly 3 miliardy).

Obrat českých společností na trhu s biopotravinami činil v roce 2020 přibližně 9,41 miliardy korun (v roce 2019 přibližně 8,26 miliardy). Z celkové spotřeby biopotravin představoval například obrat v maloobchodě 4,1 miliardy, ve veřejném stravování 194 milionů a 366 milionů tvořil obrat přímého prodeje, zejména z farem. Přes e-shopy, které využívají i faremní zpracovatelé a další výrobci, se prodalo zboží za 1,3 miliardy.

Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tedy v supermarketech a hypermarketech (32 %, v hodnotě 1,9 miliardy), prostřednictvím e-shopů (22 %, za 1,3 miliardy), prodejen zdravé výživy a biopotravin (15 %, v hodnotě 893 milionů) a drogérií (15 %, přibližně 888 milionů korun). Využití jednotlivých forem prodeje odráží situaci související s pandemií COVID 19, kdy spotřebitelé častěji nakupovali přes e-shopy. Naopak klesl odbyt restauracím a dalším gastronomickým zařízením (včetně školního stravování). Roste zájem o přímý prodej, například na farmách (366 milionů v roce 2020, zatímco v roce 2019 to bylo 302 milionů korun).

Struktura hlavních biopotravin je dlouhodobě stabilní. Největší zájem byl o „Ostatní zpracované potraviny“, které tvořily cca 42 % podíl na maloobchodním obratu biopotravin, přičemž více než tři čtvrtiny této kategorie byly ostatní zpracované biopotraviny, káva a čaj, hotové pokrmy (včetně dětské výživy) a doplňky stravy. Druhou příčku obsadila kategorie „Ovoce a zelenina“ (17 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (16 %).

Distributoři a maloobchodní řetězce dovezli a prodali na českém trhu biopotraviny odhadem za téměř 3 miliardy korun, což představuje 49% podíl na maloobchodním obratu v ČR. Do této částky se nezapočítávají biopotraviny a produkty určené k dalšímu zpracování.

VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Ze zprávy o trhu s biopotravinami v ČR 2020 (biovíno)

Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že maso a masné výrobky jsou nejčastěji prodávány prostřednictvím přímého prodeje (34 %; 18 %) a maloobchodu (25 %; 38 %). Ovoce a zelenina je kromě řetězců (37 %) prodávána také přes velkoobchody (20 %), e-shopy (17 %) a další výrobce biopotravin (10 %). Mléčné výrobky jsou prodávány převážně do maloobchodních řetězců (54 %), 14 % je uplatňováno prostřednictvím velkoobchodu a 8 % je z důvodu zastoupení faremních zpracovatelů prodáváno prostřednictvím přímého prodeje. Nápoje jsou uplatňovány zejména prostřednictvím přímého prodeje (21 %), maloobchodu (20 %) a specializovaných prodejen (17 %). Jedná se zejména o prodej vína. Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky jsou prodávány zejména prostřednictvím maloobchodu (55 %), specializovaných prodejen (15 %) a velkoobchodu (15 %).

Obrat z prodeje u biopotravin meziročně (2020/2019) rostl dynamičtěji než u konvenčních potravin. U konvenčních potravin byl nárůst trhu o 5,4 %, u biopotravin o 17,3 %. K největšímu absolutnímu nárůstu v kategorii biopotravin mezi roky 2019 a 2020 došlo u kategorie „Ostatní zpracované potravinářské výrobky“ a „Zpracované a konzervované ovoce a zelenina“. Naopak meziroční pokles byl zaznamenán v kategorii „Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši “. V relativním vyjádření nejvíce rostly kategorie „Nápoje“ a „Zpraco-

vané a konzervované ovoce a zelenina“. Nárůst u nápojů byl způsoben především segmentem víno.

ZDROJ: ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INFORMACÍ, BŘEZEN 2022, VYBRAL J. SEDLO

Ze „Zelené zprávy 2020“

- Víno patří k nejvíce dováženým komoditám
- V roce 2020 bylo v rámci SOT vínem EU vyplaceno v odvětví vína 113,4 mil. Kč
- Na straně 172 se nesprávně uvádí, že při vývozu vína bylo největším odběratelem Slovensko. Ve skutečnosti to bylo Německo
- V tabulce 10.1/01 je chybně uvedena běžná cena vína z ČR 2000 v hodnotě 1 050 mil. Kč, ve skutečnosti jenom sklizené moštové hrozny měly hodnotu 1 660 mil. Kč

ZDROJ: ZPRÁVA O STAVU ZEMĚDĚLSTVÍ ČR ZA ROK 2020 „ZELENÁ ZPRÁVA“, ÚZPI 2022, VYBRAL J. SEDLO

Podle Zprávy o výsledcích plánované kontroly cizorodých látek v potravinách v roce 2021 byla z 20 kontrolovaných vzorků stolních hroznů v 19 z nich nalezena rezidua pesticidů, ale v žádném vzorku jejich množství nebylo nadlimitní. U vína z 9 odebraných vzorků nebyl nalezen ochratoxin A, stejně tak ve 4 kontrolovaných vzorcích hroznové šťávy.

ZDROJ: SZPI/JS

ÚKZÚZ, Registr vinic: Výběr statistik o vinicích k 31. 12. 2021

Tabulky a grafy naleznete na adrese: https://eagri.cz/public/web/file/700174/Statistiky_o_vinicich_za_rok_2021.pdf

Zálohování PET lahví v ČR očima odborníků

Česká republika má jedny z nejlepších výsledků třídění odpadů v rámci celé EU. Co se týká PET lahví, umíme již nyní vytřídit dokonce 8 z 10 lahví uvedených na trh. Do roku 2029 máme vytřídit 9 z 10 PET lahví. Vytříděný PET se úspěšně recykluje v řadě odvětví průmyslu (textil, automotiv a další). Odborníci mají jasno jak dosáhnout stanovených cílů a jak pokračovat ve vysokém stupni recyklace PET. Objevují se zde ale i jiné motivace, které chtějí doposud tržně obchodované a cenné PET lahve vymanit z tžního prostředí a z dosavadní úspěšné recyklace.

HISTORIE ZÁLOHOVÁNÍ PET LAHVÍ V ČR

V minulosti (90. léta) již byly PET lahve v ČR zálohovány (1,5 l – Coca-Cola, Pepsi Cola), ale bylo od toho upuštěno. Následně Ministerstvo životního prostředí připravovalo v roce 2009 návrh zákona, kde měly být zálohy znovu prosazeny (ministr Martin Bursík). Tento návrh však nebyl po široké diskuzi a řadě argumentů realizován. Mezi velmi aktivní kritiky zavedení záloh tehdy patřilo České sdružení pro obaly a životní prostředí, Svaz minerálních vod, Svaz výrobců nealkoholických nápojů, Potravinářská komora ČR a mnoho dalších. Řadu analytických materiálů zajišťovala i autorizovaná obalová společnost EKO-KOM, a.s. V médiích bylo v této souvislosti zmiňováno, že na základě studie není pro zavedení záloh na PET lahve a další obaly důvod. Se zavedením záloh na PET lahve a plechovky nesouhlasil např. ani Svaz obchodu a cestovního ruchu, podle kterého by tato povinnost výrazně zkomplikovala život zejména malým obchodníkům: "Byli by nuceni vynakládat finanční prostředky na sběr prázdných nápojových obalů, a to buď zakoupením automatu, či najmutím další pracovní síly."

ZDROJ: HTTPS://WWW.ENVIWEB.CZ/121564

Falšované potraviny – víno (duben 2022)

Frankovka, moravské zemské víno, červené, 2019, alk. 13,0 % obj.

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo falšováno nepovoleným přídavkem 35 % vody.

Obal: zásobní plastová nádoba č. 9

Výrobce: Josef Hlavinka, Malý Újezd 971, 696 15 Čejkovice, IČ: 49937448

Místo kontroly: JOSEF HLAVINKA, "Vinařství Hlavinka", Pod Dubňanskú horú 4710/2, 696 11 Mutěnice, IČ: 49937448

Země původu: Česko

Tramín červený 2020, jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr, víno z České republiky

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo vyrobeno z hroznů révy vinné, které nebyly sklizeny na území České republiky.

Šarže: 117/20

Obal: skleněná lahev 0,75 l, etiketa, uzávěr

Výrobce: plněno vinohradníkem: Jan Matoušek, Perná 116, Česká republika,

Místo kontroly: JAN MATOUŠEK, U Venuše č.ev.388, 691 81 Horní Věstonice, IČ: 44172117

Země původu: Česko

Pálava 2020, moravské zemské víno, polosladké, alk. 11,5 % obj.,

Kategorie: Falšované potraviny

Víno bylo vyrobené z hroznů révy vinné, které nebyly sklizeny na Moravě.

Obal: dřevěný sud o objemu 550 l

Výrobce: Jan Matoušek, Perná 116, Česká republika

Místo kontroly: JAN MATOUŠEK, U Venuše č.ev.388, 691 81 Horní Věstonice; IČ: 44172117

Země původu: Česko

Ze zahraničí

Ze zápisu ze zasedání skupiny pro občanský dialog Víno (DG AGRI) 8. 11. 2021

Situace na trhu

Útvary Komise seznámily účastníky s aktuálními informacemi o situaci na trhu s vínem a s prognózou produkce vína a moštu v EU na období 2021/2022. nepříznivé povětrnostní jevy na jaře a v létě, kdy se střídaly mrazy se záplavami, a choroby révy vinné spojené s těmito klimatickými podmínkami měly zřejmě reálný dopad na sklizeň hroznů v EU v roce 2021. Podle odhadů sklizně poskytnutých členskými státy by produkce vína (vína a moštu) v EU v roce 2021 (hospodářský rok 2021/2022) měla činit 147 mil. hl, tj. –23 mil. hl (–13 %) ve srovnání s produkcí roku 2020.

S odhadovanou produkcí 44,5 mil. hl (–9 %) by na prvním místě zůstala Itálie, následovaná Španělskem (39 mil. hl –15 %) a Francií (33,3 mil. hl –27 %). Produkce těchto tří členských států, které se na produkci EU podílejí téměř 80 %, odhadovaná v roce 2021 na 117 mil. hl, by ve srovnání s jejich produkcí v roce 2020 (140 mil. hl) klesla o –23 mil. hl (–17 %).

Francie, kterou od roku 2016 předstihla na pozici producenta vína Itálie, by se poprvé dostala na třetí místo (po Španělsku). Německo a Portugalsko by v roce 2021 zvýšily svou produkci o + 4 %, resp. o + 1 %. Některé členské státy ve východní Evropě (Česká republika, Maďarsko, Rumunsko, Slovensko), i když produkují menší objemy, vykazují rostoucí trend. Při relativně malém objemu by sklizeň v roce 2021 byla o –11 % nižší než průměr posledních 5 let, ale stále vyšší než sklizeň v roce 2017, která byla nejnižší za posledních 20 let (rok 2017 byl se 144 mil. hl historicky nejnižší sklizní).

Amplituda výkyvů produkce se rok od roku zvyšuje. Již téměř 10 let se produkce meziročně liší v mnohem větším poměru než v předchozím desetiletí. Tato nestabilita v objemu produkce je zřejmě přímým důsledkem velkých klimatických rizik, která jsou stále méně předvídatelná a stále častější.

Vývoz 2020/2021: historický rekord: v objemu: 28,8 mil. hl: +29 %, (+6,4 mil. hl včetně 4,1 mil. hl vyvezených do Spojeného království => +10 % netto) a v hodnotě: 14 mil.: +28 % (+3 mil. €, z toho 1,7 mil. EUR vyvezeno do Spojeného království => +12 % netto).

Dovoz 2020/2021: pokračuje klesající trend: v objemu 7 mil. hl: –30 % (–3 mil. hl) a v hodnotě 1,7 mil. €: –25 % (–578 mil. €, což odpovídá zejména podílu Spojeného království).

Zásoby: na začátku kampaně 2021/2022 se 174 mil. hl zůstávají na poměrně vysoké úrovni. Tvoří je téměř 80 % vína s CHOP a CHZO, jsou skladovány především ve FR, IT a ES a představují více než roční průměrnou produkci.

COVID-19

Zástupce KOM připomněl hlavní prvky 3 nařízení, která Komise zveřejnila na jaře 2020 s cílem omezit dopady krize COVID na odvětví vína, tj. nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/592, prováděcí nařízení (EU) 2020/600 a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/884.

Zástupce KOM rovněž představil tři nařízení, která Komise přijala letos na podzim a kterými se mění nařízení 2020/592, 2020/600 a 2020/884.

Návrh nařízení, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/592, stanoví následující:

- vyšší příspěvek Unie na některá opatření vinařských programů do 15. 10. 2022,
- vyšší příspěvek Unie na pojištění sklizně do 15. 10. 2023,
- neprodloužení opatření „krizové destilace vína“ a „podpory pro nouzové skladování vína“.

Prováděcí nařízení (EU) 2021/1763, kterým se mění prováděcí nařízení (EU) 2020/600, stanoví prodloužení možnosti členských států měnit své vinařské programy tak často, jak je to nezbytné (do 15. 10. 2022).

Návrh nařízení, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/884, stanoví:

- prodloužení stávajících možností flexibility nařízení 2020/884 do 15. 10. 2022,
- zdvojnásobení příspěvku Unie na administrativní náklady spojené s vytvářením vzájemných fondů, a to do 15. 10. 2023.

Návrhy nařízení, kterými se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/592 a (EU) 2020/884, budou zveřejněny na konci probíhajícího období pro kontrolu v Evropském parlamentu a Radě (nejdříve 13. listopadu 2021). Tato tři pozměňující nařízení budou použitelná od 16. října 2021.

Reforma společné zemědělské politiky: Stav procesu přijímání a budoucí vývoj sekundárních právních předpisů

Zástupce KOM stručně představil stav procesu finalizace základních aktů reformy SZP. Očekává se, že balíček tří nařízení EP a Rady bude přijat a zveřejněn v prvním prosincovém týdnu a vstoupí v platnost dnem zveřejnění. Vysvětlil také, že naléhavější balík souvisejících sekundárních právních předpisů (obsah strategických plánů SZP a společná pravidla pro intervence, finanční pravidla). Tuto první vlnu přijme Komise ihned po vstupu základních aktů v platnost s tím, že budou zveřejněny do konce roku, aby členské státy mohly včas předložit své strategické plány. Mezitím probíhá příprava těchto sekundárních právních předpisů s členskými státy. Přístup zachovaný pro odvětvové intervence včetně vína spočívá v tom, že se v co největší míře zachovají stávající pravidla, která zajišťují společné rovné podmínky, a zároveň se co nejvíce zjednoduší a sladí mezi jednotlivými odvětvími. Další vlny ▸

nařízení v přenesené pravomoci a prováděcích nařízení budou přijaty v příštím roce (např. k provedení změn společné organizace trhů).

Členové skupiny vyjádřili určité obavy ohledně rizika ztráty specifik vína a rizika rozdílného provádění v jednotlivých členských státech. Dotazovali se na výjimku ze stávajících prováděcích pravidel a pokynů pro stávající programy v oblasti vína a na to, zda má SOT v úmyslu poskytnout další samostatné pokyny, na kontroly výdajů na víno v novém kontextu a na možnou změnu lhůty, v níž mají členské státy předložit své plány. Jeden z odborníků se rovněž vyjádřil k soudržnosti s politikou veřejného zdraví a navrhl, aby byl na některé z příštích zasedání zařazen bod o zdravotních důsledcích konzumace alkoholu. Zástupce Komise ve své odpovědi připomněl obecný přístup reformy, který zahrnuje větší subsidiaritu pro členské státy, aby mohly přizpůsobit opatření svým potřebám, a také model založený na hodnocení výsledků spíše než na kontrole souladu na úrovni EU. Trval na tom, že sjednocení některých pravidel pro intervence nemění přístup k národním programům obsažený v základním právním aktu a potvrdil, že lhůta pro předložení strategických plánů do konce roku zůstává zachována.

Pravidla pro označování vína: probíhající diskuse

Zástupce KOM (GŘ SANTE) představil proces revize nařízení, pokud jde o pravidla označování všech alkoholických nápojů, pokud jde o nutriční údaje a seznam složek, v souladu s plánem pro boj proti rakovině přijatým na počátku roku 2021. Posouzení dopadů na začátku je předmětem veřejné konzultace a obsahuje různé alternativní legislativní přístupy (zachování současného stavu, možnost informací mimo etiketu nebo úplné informace na etiketě) a všechny možnosti jsou stále otevřené. S přihlédnutím k této veřejné konzultaci a svému internímu posouzení přijme Komise své legislativní návrhy pokud možno do konce roku 2022.

Přezkum směrnice o obalech a obalových odpadech: současný stav a dopad na odvětví vína

Pokud jde o oblast působnosti a cíle nařízení o obalech, odpad je jedním z hlavních problémů při dosahování ambicí oběhového hospodářství, protože příliš mnoho odpadu příliš zatěžuje přírodní zdroje. Vzhledem k obrovskému množství odpadu a obalů v celosvětovém odpadu je tedy zapotřebí větší ambice konkrétně v oblasti obalů. Nový způsob výroby a spotřeby by měl zajistit, aby se obaly staly více oběhovými, protože cílem je chránit jak ekonomiku, tak životní prostředí a oddělit spotřebu od využívání zdrojů. Ve čtyřech krocích a s ohledem na celý životní cyklus výrobků a obalů od výroby až po odpad bude klíčové vyrábět efektivně, snižovat, znovu používat a následně více recyklovat. Stručně řečeno, prevence a opětovné použití jsou na prvním místě, pokud je to možné. Teprve poté může dojít ke kvalitní recyklaci. To zahrnuje ekologický design obalů a nakládání s jejich odpadem před recyklací, a to následujícím způsobem:

- Prvním krokem k tomu, aby byl obal udržitelný, je jeho design. Všechny obaly musí být navrženy tak, aby byly oběhové a aby zohledňovaly konec své životnosti, což znamená opětovné použití nebo recyklaci. Sklo, hlavně používané ve vinařském odvětví, je dobrým klíčovým hráčem. Svou roli však musí sehrát i maloobchodníci, kteří musí zvážit možnosti nepoužívání obalů tam, kde je to možné. Kromě toho musí být obaly v případě potřeby navrženy tak, aby se daly recyklovat a aby byly vyrobeny z druhotných surovin.
- V oblasti nakládání s odpady platí vzorec „méně odpadu pro větší hodnotu“, protože je zbytečné mít obaly (i technicky recyklovatelné), kterým by bylo možné se vyhnout nebo je znovu použít. Obaly by měly co nejdéle obíhat v ekonomice a měly by si zachovat hodnotu, místo aby byly po první spotřebě považovány za odpad. Cílem GreenDeal je bojovat proti nadměrnému balení, protože by se nemělo používat více obalů, než je nezbytně nutné pro bezpečnost a přepravu výrobků, a spotřebitelé mají silný dojem, že se obaly používají tam, kde nejsou potřeba. Uvádění nepotřebných (tj. takových, kterým se lze vyhnout nebo je nahradit modelem opakovaného použití) obalů na trh nedává smysl.
- Po prevenci a návrhu pro opětovné použití a recyklaci může jako konečné řešení přijít na řadu recyklace, která umožní zachovat vysokou hodnotu všech obalových materiálů po delší dobu. Velkou část obalů uváděných na trh nelze nákladově efektivně recyklovat a končí ve spalovnách nebo na skládkách, což není udržitelné. Obaly mají hodnotu, pokud jsou znovu použitelné nebo recyklovatelné a pokud jsou efektivně sbírány, tříděny, recyklovány a následně použity jako druhotná surovina.

Pokud jde o legislativu, cílem současné revize směrnice o obalech a obalových odpadech je právní text, který propojí design a konec životnosti obalů. Cílem je stimulovat opětovné použití a předcházení vzniku odpadu s případnými novými cíli. Projednávají se čtyři hlavní soubory opatření:

- stanovení definice recyklovatelných obalů, která dosud neexistuje. Bude technologicky a materiálově neutrální. Podrobnosti se stále posuzují;
- posílení základních požadavků (tj. regulace podmínek, za kterých mohou být obaly povoleny na trhu EU) s cílem zlepšit ekologický design obalů;
- stanovit nové závazné cíle týkající se recyklovaného obsahu, aby se stimuloval trh s recyklovanými materiály, a týkající se opětovného použití pro určité předem vybrané kategorie obalů/výrobků, kde by to bylo proveditelné vzhledem k existenci systémů opětovného použití, jejich výhodnosti, nákladům a vlastnostem výrobku (např. nápojové lahve);
- navrhnout opatření pro harmonizovanější označování a pro oddělený sběr obalových odpadů, včetně systémů zálohování a vracení. Práce byly zahájeny v letošním roce ve spolupráci se Společným výzkumným střediskem (JRC) a vyústí v revizi rámcové směrnice o odpadech v roce 2023.

Vzhledem k procesu revize stále probíhá posuzování dopadů. Po veřejných konzultacích a seminářích pro zúčastněné strany probíhají v současné době práce na tzv. různých politických možnostech v rámci předem vybraných opatření. Na tomto základě bude následovat příprava právního textu.

Závěrem lze říci, že obaly hrají významnou roli (např. ochrana, přeprava a manipulace s výrobky) a Komise chápe potřeby průmyslu (dlouhodobá vize investic, přizpůsobení výrobních procesů novým technologiím, právní jistota), ale jsou zde i velká očekávání občanů. Klíčové budou předpisy a přizpůsobení výrobních modelů. Souhrnně řečeno je nutné odstranění nepotřebných obalů a následně musí dojít k inovacím, aby všechny potřebné obaly byly opakovaně použitelné, recyklovatelné nebo kompostovatelné.

Biovíno: Aktualizace akčního plánu Evropské komise pro odvětví vína v EU

Zástupce KOM vysvětlil hlavní linie evropského akčního plánu pro ekologické zemědělství, který byl schválen loni 25. března 2021. Vyzdvihuje tři důležité prvky, kterými se snaží dosáhnout cíle 25 % plochy do roku 2030:

- Právní stabilita. Nové nařízení o ekologickém zemědělství z roku 2018, které vstoupí v platnost 1. ledna 2022, tu zůstane na nějakou dobu. Je důležité poskytnout právní stabilitu hospodářským subjektům při přechodu z konvenčního na ekologické zemědělství.
- Finanční pobídky ve třech směrech: a) nové ekoprogramy SZP, b) závazek vyčlenit 30 % peněz na výzkum pro ekologické zemědělství, c) propagační fondy.
- Rostoucí podpora a znalost loga ekologického zemědělství. Spotřebitelé požadují více ekologických produktů, což napomáhá růstu tohoto odvětví.

Zeměpisná označení: Aktuální informace o současném stavu probíhající revize systému zeměpisných označení

Zástupce Komise představil hlavní prvky připravované revize politiky zeměpisných označení. Tato politika je považována za zásadní pro zachování vysoké kvality potravin a norem a zajištění zachování tradic, kultury, dědictví a pracovních míst ve venkovském prostoru. Její revize následuje po úplném hodnocení politiky, posouzení dopadů a analýze možností zjednodušení a snížení administrativní zátěže. V současné době útvary Komise připravují legislativní návrh s cílem jeho přijetí v prvním čtvrtletí roku 2022.

Z procesu hloubkového hodnocení a posouzení dopadů vyplynula řada témat:

- Specifika zeměpisných označení vín a lihovin budou zachována, ale proces „výběru toho nejlepšího“ z každého ze tří režimů zeměpisných označení bude pokračovat s cílem harmonizace všude tam, kde to bude rozumné. Návrh se bude snažit posílit zemědělskou stránku zeměpisných označení a zajistit lepší přínos zeměpisných označení pro venkovskou ekonomiku. Současně je jedním z cílů zlepšit fungování správy zeměpisných označení.
- Je třeba snížit prodlevy při registraci a lépe informovat žadatele o požadavcích. A v souvislosti s tímto posláním „služby“ by revize zeměpisných označení měla být vnímána jako podpora většího využívání zeměpisných označení v celé EU, a to zejména v těch zemích, které mají nižší počet registrovaných zeměpisných označení.
- O změnách způsobu registrace zeměpisných označení nebylo rozhodnuto, ale budou se řídit čtyřmi faktory:
  - účinná integrace agronomického / vinařského rozměru zeměpisných označení
  - kvalita hodnocení
  - soudržnost rozhodnutí napříč členskými státy
  - efektivita a otevřenost registrací a změn
- Udržitelnost získá v produkci zeměpisných označení na významu, a to i díky jasné poptávce ze strany zainteresovaných stran po opatřeních v oblasti udržitelnosti a upřednostňování dobrovolných opatření. Zároveň musíme respektovat, že ochrana zeměpisných označení je základním právem EU a nelze ji upírat výrobcům, kteří dodržují pravidla.
- Pokud jde o posílení postavení seskupení producentů, model uznaného nebo reprezentativního seskupení producentů nabízí strukturu, která může rozvíjet zeměpisné označení, školit a podporovat producenty, řídit interní ověřování dodržování předpisů a bránit zeměpisné označení tím, že monitoruje internet a je určeným kontaktním místem pro celní orgány, policii a orgány pro boj proti podvodům, které mají podezření na zboží na trhu.
- Pokud jde o prosazování, je třeba to znovu promyslet – zapojit všechny zúčastněné strany, včetně oprávněných uznaných seskupení producentů. Struktura systémů prosazování a ověřování členských států se zdá být vhodná, ale je třeba více pracovat na koordinaci, sdílení osvědčených postupů a usnadnění reakcí na kontrolní incidenty.
- Zvláštní potíže představuje internet. Pokrok je poměrně dobrý, pokud jde o platformy – Amazon a Ali Baba „stáhnou“ zboží určené k prodeji, které porušuje zeměpisná označení – pokud je nabízeno spotřebitelům v EU. Systém doménových jmen však vzbuzuje mimořádné obavy. Můžeme podniknout kroky v těch částech internetu, které spadají pod právo EU nebo členských států – jako jsou domény .eu a .ms, a můžeme zabránit prodeji a zisku do EU ze stránek a označení, které si přivlastňují zeměpisná označení. Zúčastněné strany a členské státy v rámci komunity ICANN musí vyvíjet tlak a dát najevo, že ignorování zeměpisných označení v systému doménových jmen vytváří volný prostor pro padělky a podvody – a to je neudržitelné.

Revize zeměpisných označení má za cíl dosáhnout harmonizovaného, lépe koordinovaného ověřování a prosazování, řešit problém DNS na internetu, dosáhnout pokroku z hlediska udržitelnosti a ochrany životního prostředí.

Souhrnně lze říci, že cílem revize zeměpisných označení je dosáhnout harmonizovaného, lépe koordinovaného ověřování a prosazování, řešit problematiku DNS na internetu, dosáhnout pokroku z hlediska udržitelnosti produkce zeměpisných označení, posílit postavení uznaných skupin producentů se zeměpisným označením a zajistit rychlejší a spolehlivější registrační postupy.

Zástupce EFOW uvedl, že pozitivní zlepšení právních předpisů týkajících se zeměpisných označení, jako je udržitelnost a řízení dodávek, jsou již součástí dohodnutých změn společné organizace trhů a že tyto aspekty by mohly být v revizi zeměpisných označení posíleny. Možnost zadat registraci zeměpisných označení úřadu EUIPO by neměla být realizována, protože by to znamenalo přechod od veřejného statku k privatizaci systému a zaměření se pouze na IT aspekty. Zástupce Komise uvedl, že převedení přezkumu žádostí na EUIPO by nebylo privatizací, protože EUIPO je evropskou institucí, přičemž analýzy ukázaly, že by bylo možné dosáhnout značných přínosů ve prospěch výrobců se zeměpisným označením.

Žádost o ochranu tradiční známky Prošek

Zástupce KOM vysvětlil probíhající námitkové řízení, které je otevřeno, pokud jde o žádost HR o ochranu označení „Prošek“ jako tradičního vyhrazeného výrazu, která se řídí běžnými postupy stanovenými naším právním rámcem. KOM posoudí všechny argumenty, které budou během tohoto námitkového řízení předloženy, a přijme příslušné rozhodnutí v souladu s platnými pravidly.

Tři zástupci odvětví z IT a dvě organizace na úrovni EU (CEEV a EFOW) vystoupili, aby vyjádřili své obavy z možného precedentu, který by mohl představovat ochranu „Proška“ proti již existujícímu CHOP „Prosecco“, což by narušilo celý systém ochrany země-

pisných označení, a to jak v rámci EU, tak vůči vnějším trhům. Zdůraznili politickou citlivost tohoto spisu a strategický význam zachování vysoké úrovně ochrany zeměpisných označení vín. Jeden ze zástupců výrobců HR vysvětlil rozdíly mezi oběma produkty, neexistenci rizika matení spotřebitelů a tvrdil, že ochrana tohoto tradičního výrazu neohrožuje ochranu „Prosecca". Komise nakonec znovu připomněla, že postup stále probíhá a že jakékoli rozhodnutí, které Komise přijme, zohlední posouzení všech argumentů a bude v souladu se stávajícím právním rámcem. Upřesnil, že v této fázi nelze předjímat výsledek tohoto posouzení.

ZDROJ: COPA-COGECA, PŘELOŽIL A ZPRACOVAL J. SEDLO

Rakouské „zimní přednášky"
Ochrana révy v období klimatických změn (prof. Ottmar Baus, Univerzita Geisenheim)

Rok 2021 byl v Německu charakterizován nebývalým výskytem plísně révy, v integrované produkci to bylo zvládnutelné, v závislosti na dodržení termínů ošetření, v ekologickém vinohradnictví již hůře. Zelená dohoda (Green Deal) předpokládá snížení objemu pesticidů do roku 2030 o 50 %, ale z jakého základu, od kdy a jak se to bude počítat? Na to není jednoznačná odpověď, zatím jde jen o pouhé politické prohlášení. Deklarace, že 25 % zemědělské plochy bude obhospodařováno ekologicky současně znamená, že 75 % plochy bude obděláváno neekologicky. Má se snížit únik živin z hnojiv o 50 %, což by představovalo snížení používání hnojiv minimálně o 20 %. Z toho všeho je jasné, že se sníží zemědělská produkce, adekvátně i příjmy zemědělců, i když ceny produktů, zvláště z počátku, porostou. Sníženou produkci EU nahradí třetí země, včetně produkce skleníkových plynů v rámci Zeměkoule. Dosavadní silnou pozici vývozce zemědělských produktů EU ztratí.

Aby nedošlo k nejhoršímu, musí být zavedena vyšší cla na dovoz, jinak bude produkce EU zlikvidována. Z dlouhodobého hlediska musí být zavedena pro dovoz stejná produkční pravidla jako v EU. EU se bude muset vrátit k produkci bioenergie, omezit produkci masa a mléka, lépe využívat potraviny (nevyhazovat je). Současně bude nutné využívat moderní technologie včetně nových genomických technologií, které povedou ke zvýšení výnosů a zlepšení odolnosti proti chorobám a škůdcům. Ve vinařství se nabízí PIWI odrůdy. Mohou uspořit 50 až 85 % přípravků na ochranu rostlin. U starších interspecifických odrůd mohou houby rezistenci odrůdy překonat, u nových je rezistence lépe geneticky zakomponována. Ale ani ty nejnovější nejsou odolné vůči červené spále a černé skvrnitosti, které se v důsledku oteplování stále více rozšiřují. Je nutné u nich zvýšit všeobecné povědomí u konzumentů a vydat se jasnou cestou – odrůda/cuvée.

Od roku 2000 dochází k oteplování, ale srážky zůstávají přibližně stejné (Geisenheim), jen jejich časové rozložení se mění. Rok 2021 byl v Německu extrémním z hlediska výskytu plísně révy. Řada biovinařství hrozny vůbec nesklízela. Z povolených přípravků pro ekologické vinohradnictví mimo mědi dobře fungoval jen dihydrogenfosforečnan draselný, ostatní moc nepomohly. Padlí révy dobře zvládala síra a bikarbonát (hydrogen uhličitan, jedlá sůl), novější přípravky nezabíraly. Na plíseň šedou se osvědčil opět bikarbonát, pokud byl aplikován včas v srpnu, případně dvakrát. Závěrem k ekologické ochraně vinic lze konstatovat, že měď je u současných odrůd nenahraditelná. Narůstá problém s jarními mrazy, je třeba lépe využít kapitálu uloženého v půdě a PIWI odrůdy musí být dále zlepšovány a především přijaty veřejností.

JS

Ze zprávy projektu NOVISYS k PIWI odrůdám

Na rakouských „zimních přednáškách" měla prof. Dr. Ruth Fleuchausová z Hochschule Heilbronn přednášku k ukončenému projektu NOVISYS o vztahu konzumentů k PIWI odrůdám. Projektu se zúčastnilo více německých univerzit a institutů za financování spolkovým ministerstvem školství. Během šetření bylo dotazováno přibližně 1 500 německých spotřebitelů.

Na otázku jaké informace jsou při nákupu vína rozhodující, byly dotazníky vyhodnoceny takto:
- cena (39 %),
- odrůda, její všeobecná známost (19 %),
- omezení postřiků při pěstování (17 %),
- certifikovaná bioprodukce (9 %),
- nižší produkce skleníkových plynů (9 %),
- slogan na etiketě „lepší pro životní prostředí" (5 %).

Informace „o odolnosti vůči houbovým chorobám" konzumentům říká málo, důležitější je název odrůdy nebo původ vína, označení PIWI zpravidla neznají. Spojování houbových chorob s hrozny révy vinné konzumenti neznají a tato skutečnost je pro ně negativním sdělením. Název PIWI je pro ně nic neříkající zkratka, lépe by přijali „nové odrůdy". Projekt to doporučuje i z toho důvodu, že nově vznikající odrůdy jsou stejně prakticky všechny interspecifické.

Pro konzumenta, jak ukázal průzkum, je logicky nejdůležitější chuť a vůně vína, pojem „bio/eko" je pouze doplňující nadstavbou a způsob ošetřování révy je pro spotřebitele vína úplně okrajové téma.

VYBRAL J. SEDLO

Rada ministrů zemědělství 21. března 2022

Schválení strategických plánů SZP

V rámci reformované SZP přijaté v roce 2021 musí členské státy EU vypracovat strategický plán, v němž uvedou, jak hodlají nová opatření provádět na vnitrostátní úrovni. Během jednání Rady Komise informovala ministry o procesu hodnocení strategických plánů SZP a předložila pokyny, jak by měla doporučení vypadat. Předseda Rady Denormandie uvedl, že národní strategické plány odrážejí politická rozhodnutí učiněná národními vládami a jsou potřebné k vytvoření společné vize o tom, jak je SZP uplatňována v celé Evropě. Tato transparentnost a zvyšování povědomí jsou velmi důležité, aby se ukázalo, že plány přispívají k provádění cílů SZP a zajišťují potravinovou autonomii EU.

Komisař Wojciechowski představil obecnou aktualizaci hodnocení plánů. Ve svém úvodním vystoupení zmínil, že ukrajinská krize může mít na plány důsledky, zejména na strategické téma týkající se posílení odolnosti a domácí produktivity. Nicméně cíle F2F by neměly být oslabeny, protože se jedná o zásadní strategii pro zajištění dlouhodobé potravinové bezpečnosti.

Vyjádřil se k obavám mnoha delegací ohledně rychlosti schválení plánů s tím, že Komise udělá vše pro to, aby zajisti-

la jejich včasné schválení, nicméně to závisí také na členských státech a na tom, jak rychle dokáží své plány upravit po nových požadavcích v návaznosti na doporučení Komise. Wojciechowski každopádně ujistil, že v tomto procesu nebude kvalita posouzení a doporučení obětována rychlosti.

Wojciechowski prozradil, že v rámci útvarů Komise byl vytvořen interní mechanismus pro posuzování plánů a probíhají společné konfrontace s ostatními generálními ředitelstvími. Hodnocení se týkají všech specifických cílů reformy SZP.

Komisař nastínil některé obecné společné body, které byly zjištěny v první analýze první skupiny strategických plánů: celkově se Komise domnívá, že plány dodržují obecné závazky stanovené v nařízení a v Zelené dohodě, nicméně předpokládá prostor pro zlepšení. Uvedl, že očekávané výsledky nejsou vždy jasně uvedeny a že výkonnost SZP by měla být deklarována prostřednictvím pevných cílů, které je třeba uvést. Bude třeba provést revizi některých cílů, aby bylo zajištěno, že celkové cíle SZP budou účinně plněny a že formulace budou jasnější. Pokud jde o přerozdělovací opatření, většina plánů navrhuje účinné možnosti, jako je zrušení platebních nároků, degresivita, zastropování. Komise vítá zmínku o redistribučních platbách v analyzovaných plánech, nicméně Wojciechowski zdůraznil, že bude zapotřebí kvantitativní analýzy, aby se zajistilo, že navrhované intervence uspokojí potřeby malých a středních podniků. Uvítal snahy o řešení odvětví závislých na dovozu, jako jsou bílkovinné plodiny, ale vyjádřil politování nad tím, že pokud jde o environmentální cíle, bude třeba více práce, protože příspěvky se považují za nedostatečné. Bylo identifikováno více či méně 250 různých ekologických programů, z nichž některé jsou dobré, jiné postrádají ambice. Pokud jde o opatření v rámci druhého pilíře, mnoho plánů se řídí pokyny. Odvětvím, jehož ambice byly respektovány, je ekologické zemědělství, pro které si členské státy stanovily cíle, které jdou obecně nad rámec cílů. V některých strategických plánech je podporováno uhlíkové zemědělství. Pokud jde o generační obnovu, několik států navrhuje vyšší položku financování, která jde nad rámec 3 %. Všechny členské státy uznávají důležitost dobrých životních podmínek zvířat, ale je třeba více jasnosti, zejména pokud jde o postupné rušení klecí nebo problémy s prasaty. Vítá se vložení mechanismů sociálního zabezpečení před rokem 2025. Wojciechowski upozornil, že Komise zohlední výchozí bod a situaci jednotlivých členských států.

Při této příležitosti delegace HU jménem BG, HR, PL, RO, SK a SL předložila prohlášení, v němž uvedla, jakým způsobem jejich strategické plány SZP přispějí k tomu, aby bylo evropské zemědělství spravedlivější a šetrnější k životnímu prostředí. HU ministr zdůraznil, že se jedná o nejdůležitější fázi, a vyzval k rychlému schválení plánů v zájmu zemědělců (aby byla zajištěna stabilita ve střednědobém horizontu), aby členské státy mohly znovu přizpůsobit své IT systémy a aby národní vlády mohly vytvořit sekundární legislativu pro provádění SZP. Pokud jde o téma ochrany životního prostředí a spravedlivějšího rozdělování finančních prostředků, prohlášení poukazuje na to, že členské státy již při formulaci svých strategických plánů překročily 10% míru rozdělování a povinných 35 % opatření v oblasti zelených výdajů v rámci 2. pilíře. Ministři se shodli na tom, že je třeba zohlednit výchozí bod jednotlivých členských států, pokud jde o příspěvek ke strategii F2F – na jehož úplné posouzení dopadů se stále čeká, připomněl ministr. Maďarský ministr se vyslovil pro včasné přijetí plánů, a to nejpozději do konce července 2022. V souvislosti s konfliktem na Ukrajině ministr uvedl, že by neměly být ohroženy priority v oblasti potravinové bezpečnosti a že by mohlo být nutné přehodnotit cíle Zelené dohody.

Všechny delegace členských států se shodly na návrzích Maďarska ohledně rychlého schválení plánů (odůvodněných poskytnutím jistoty zemědělcům a prováděním sekundárních právních předpisů). Panovala shoda na tom, že Komise by měla členským státům podat zprávu o doporučeních nejpozději do léta.

Ministři se rovněž shodli na tom, že je třeba vzít v úvahu válku na Ukrajině a že případně bude nutné provést v plánech určité změny, aby se celkově zvýšila flexibilita.

DE: jako jedna z mála delegací kladla důraz na to, aby se cíle strategie F2F neměnily bez ohledu na válku na Ukrajině, a argumentovala tím, že současné problémy lze řešit pouze v případě, že budou splněny cíle udržitelnosti.

IT: ministr navrhl jako kompromisní řešení odchylnou dobu jednoho roku před skutečným provedením cílů F2F. V tomto časovém rámci budou muset členské státy z pohledu ministra znovu přizpůsobit potřeby produktivity s prioritami udržitelnosti Zelené dohody. Dočasné pozastavení by mohlo být způsobem, jak překonat krizi. Tento návrh podpořil i ministr GR.

CY, EE, MT se vyslovili pro zohlednění různých výchozích bodů.

MT: požádala, aby byl dopis s doporučeními zaslán důvěrně, zatímco HR požádalo, aby byl zveřejněn až poté, co jej již obdrží členské státy.

Komisař Wojciechowski na tiskové konferenci připustil, že vzhledem k probíhající válce má nyní potravinová bezpečnost jinou prioritu než dříve, což je třeba zohlednit ve strategických plánech. Komise předloží své sdělení o potravinové bezpečnosti ve středu. Uvedl také, že aktivace krizové rezervy je velmi důležitým nástrojem na podporu zemědělců nyní v krizové situaci.

Komisař Wojciechowski uvedl, že je optimisticky naladěn, aby byl připraven schválit strategické plány SZP co nejrychleji – alespoň ty, které budou předloženy včas. Uvedl, že neexistuje plán, který by nemohl být přijat, ale všechny by se daly vylepšit, ale jdou správným směrem.

Pokud jde o důsledky války na Ukrajině pro opatření udržitelnosti předpokládaná ve strategii F2F, pouze DK, DE, NL obhajovaly její cíle, zatímco ostatní delegace znovu zdůraznily svou podporu zvyšování zemědělské produktivity nad udržitelností. CZ, DK, DE, IE, GR, HR, CY, LU, NL, SI, SE výslovně zmínily vnitřní trh a volný obchod jako prioritu.

Přezkum směrnice o pesticidech (neveřejné zasedání)

Polská delegace zahájila rozpravu tímto bodem AOB o revizi směrnice o udržitelném používání pesticidů (2009/128/ES).

Členské státy jako BG, EE, HR, HU, LV, LT, MT, AT, PL, RO, SK, SI vyjádřily ve svém společném dokumentu své obavy ohledně návrhu legislativního aktu o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin, přičemž jejich hlavní obavy se týkaly navrhovaného způsobu transpozice cílů snižování emisí přípravků na ochranu rostlin do právních předpisů EU.

V dokumentu se uvádí, že Rada poukázala na to, že dosažení cílů strategie F2F bude vyžadovat úsilí členských států a všech zúčastněných stran. V závěrech členské státy zdůraznily, že při realizaci opatření ze strategie je třeba věnovat odpovídající pozornost hospo-

dářskému, sociálnímu a environmentálnímu rozměru potravinových systémů. Členské státy zdůraznily, že je třeba zajistit konkurenceschopnost zemědělství EU a souvisejících odvětví – přijaté cíle snížení by neměly vést ke snížení zemědělské produkce.

AREV S PODPOROU FARM EUROPE/24. 3. 2022/ZPRACOVAL J. SEDLO (KRÁCENO)

Evropská komise zvažuje opatření na podporu evropského zemědělského sektoru v souvislosti s probíhající invazí na Ukrajině, vyloučeno není ani první využití krizové rezervy

Evropská komise zvažuje v souvislosti s probíhající invazí na Ukrajině zavedení opatření na podporu evropského zemědělského sektoru. Mezi možná opatření patří například využití krizové rezervy SZP (stalo by se tak poprvé) ve výši 500 milionů EUR, spolufinancování by mohlo být povoleno ve výši další 1 miliardy EUR. Pokud by se tak stalo, jednalo by se o aktivaci článku 219 z nařízení o společné organizaci trhu. Zvažovány jsou údajně i výjimky pro půdu vyňatou z produkce s cílem posílit plochy pro pěstování bílkovinných plodin. Komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Janusz Wojciechowski uvedl, že se Evropská komise obává zejména dopadu konfliktu na živočišnou výrobu v EU. V tomto kontextu Komise zvažuje i aktivaci článku 17 nařízení o společné organizaci trhu, tedy podporu soukromého skladování vepřového masa. Vzhledem k nedostatku krmiv v některých zemích EU Komise rovněž uvažuje o rozšíření požadavku, aby členské státy sledovaly měsíční údaje o soukromých zásobách základních komodit (potraviny a krmiva). Podle zástupce bankovní společnosti ING Thijse Geijera konflikt na Ukrajině ovlivní celý potravinářský řetězec v zemích Evropské unie i ve třetích zemích. Dojde k narušení obchodních operací a toků, zvýšení cen komodit a energií, zhorší ekonomické predikce v mnoha zemědělsko – potravinářských společnostech nejen v Evropě. Státy dovážející obilniny a olejnatá semena z Ruska a Ukrajiny budou hledat alternativní trhy pro nákupy, omezená bude dostupnost hnojiv, což zvýší riziko výnosů. Panují rovněž o obavy z dalšího posílení inflace, a to až na 15 %.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 31. 3. 2022

Evropská komise není jednotná v názoru na pozastavení cílů Evropské zelené dohody kvůli obavám o zabezpečení potravinami v Evropské unii

Evropská komise není jednotná v názoru na pozastavení cílů Evropské zelené dohody kvůli obavám o zabezpečení potravinami v EU. Komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Janusz Wojciechowski dne 24/03/2022 během diskuse s europoslanci ve Výboru EP pro zemědělství a rozvoj venkova uvedl, že nyní je třeba zastavit veškeré kroky, které by mohly ohrozit zabezpečení potravinami v EU, a to včetně revize směrnice o udržitelném používání pesticidů, či připravovaných pravidel pro cíle obnovy přírody (oba návrhy měly být předloženy dne 23/03/2022, byly ale odloženy; revize směrnice o udržitelném používání pesticidů bude předložena 15/06/2022, cíle ochrany přírody pak před létem 2022). Podle Wojciechowskiho by zemědělsko-potravinářská politika v nadcházejících měsících měla vycházet z pravidel SZP, nová legislativní pravidla a povinnosti by neměla být doplňována. Stanovisko Wojciechowskiho je ale v rozporu se stanoviskem výkonného místopředsedy Evropské komise Franse Timmermanse, který i nadále trvá na naplňování cílů Evropské zelené dohody. Podle Timmermanse není možné podléhat iluzi, že by se stav zemědělsko-potravinářského sektoru zlepšil, pokud by bylo upuštěno od snahy o posílení jeho udržitelnosti.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 4. 4. 2022

Nevládní organizace kritizují používání metody environmentální stopy produktu v zemědělsko-potravinářském sektoru, podle nich metodika upřednostňuje intenzivní zemědělství a penalizuje zemědělství ekologické

Celkem čtrnáct nevládních organizací (včetně Evropské spotřebitelské organizace BEUC, Compassion in World Farming, IFOAM, Slow Food) vyzvalo ministry zemědělství k odmítnutí používání metody environmentální stopy produktu (PEF) v zemědělsko-potravinářském sektoru, podle nich metodika upřednostňuje intenzivní zemědělství a penalizuje zemědělství ekologické. Metoda PEF by se podle předběžných informací mohla stát základem pro připravovaný návrh na označování udržitelnosti potravinových systémů v EU a zelených tvrzení. Podle organizací ale metodika PEF není pro hodnocení environmentální výkonnosti zemědělsko-potravinářských produktů dostatečná, poskytuje pouze zavádějící výsledky. Podle zjištění nevládních organizací čím rozsáhlejší je zemědělská praxe, tím horší vychází pro výsledný produkt hodnocení PEF. Například vejce od slepic chovaných v klecích budou dosahovat podle signatářů lepších výsledků než vejce z volných chovů, ty pak budou mít lepší výsledky než vejce z bio-chovů. Metoda PEF je podle zástupců nevládních organizací převážně ukazatelem výnosů, upřednostňuje tak nejvíce intenzivní způsoby výroby a nebere v úvahu řadu negativních externalit spojených s procesem výroby potravin. Intenzivní zemědělská výroba je tak v PEF upřednostňována před extenzivním a ekologickým zemědělstvím. Jakékoli budoucí značení udržitelnosti by mělo směřovat k přechodu k udržitelnějším postupům, spíše než k podpoře intenzifikace – organizace ale zatím nejsou rozhodnuté v otázce toho, jak by budoucí značení mělo vypadat.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 4. 4. 2022

Evropská komise odložila datum zveřejnění hodnotících dopisů zaslaných prvním členským státům v rámci procesu hodnocení návrhů národních strategických plánů

Evropská komise odeslala dne 31/03/2022 prvních devatenáct hodnotících dopisů členským státům, které předložily své návrhy národních strategických plánů v termínu (31/12/2021), nebo krátce poté. Podle původního plánu měla Evropská komise tyto hodnotící dopisy zveřejnit krátce po jejich odeslání členským státům. V souvislosti s probíhající válkou na Ukrajině ale Evropská komise změnila plány, své hodnotící dopisy nezveřejní do doby, dokud nedostane odpovědi od členských států. Očekává se, že by hodnotící dopisy i s reakcemi z členských států mohly být (v případě těchto prvních devatenácti zemí) zveřejněny na konci dubna. Komisař pro zemědělství a rozvoj venkova Janusz Wojciechowski uvedl, že Evropská komise členské státy vyzvala, aby své návrhy přehodnotily s ohledem na novou situaci v Evropě. Proto byl člen-

ským státům poskytnut dodatečný čas před zveřejněním dopisů.

AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 25. 4. 2022

Evropská komise připravuje upravené znění návrhu směrnice o udržitelném používání pesticidů, minimální redukční cíl pro členské státy by měl být 40 % oproti původním 25 %

Evropská komise měla dne 23/03/2022 předložit návrh revize směrnice o udržitelném používání pesticidů. Podle pracovních verzí dokumentu, které unikly několik týdnů před plánovaným zveřejněním, Komise navrhovala, aby cíle byly právně závazné na úrovni EU s tím, že evropským cílem je redukce o 50 %, a že členské státy se mohou v rámci parametrů od tohoto cíle mírně odchýlit. Členské státy by ale podle původní pracovní verze ze začátku února neměly stanovit národní cíle nižší než 45 %, pokud neprokáží, že zvolená úroveň je odůvodněna faktory, jako je změna profilu škůdců v případě, že se objevili noví škůdci. S ohledem na odchylky ale nesmí být v žádném případě žádný ze dvou národních cílů redukce do roku 2030 nižší než 25 % (cíl pro redukci chemických pesticidů, cíl pro redukci rizikovějších pesticidů). Evropská komise ale v souvislosti s válkou na Ukrajině rozhodla o odkladu předložení revize z 23/03/2022 na 15–22/06/2022. Nyní tedy pracuje na upraveném znění, které již podle informací evropských médií doznalo zásadnějších změn. Nově by Komise mohla cílit na nastavení minimálního redukčního cíle stanovovaného členskými státy na minimální úrovni 40 % (oproti dřívějším 25 %). Nejnovější návrh stále umožňuje výjimky pro země, které například v uplynulém desetiletí snížily použití pesticidů a rizik s jejich používáním spojených ve srovnání s dřívějšími referenčními obdobími. Tyto země by si mohly cíle nastavit nižší. Nastavení konkrétních referenčních roků ale bude pro identifikaci zemí, které budou moci dostat výjimku, klíčové. Podle informací největší evropské nevládní zemědělské organizace Copa a Cogeca například Česká republika v letech 2011–2013 používala 1,56 kilogramu aktivní látky na hektar, v letech 2015–2017 ale 1,91 kilogramu aktivní látky na hektar. Na Slovensku se pak jednalo o 0,5 kg / ha (2011–2013) a 0,65 kg / ha (2015–2017). Komise v novém návrhu také uvádí, že pokud by členské státy nebyly v nastavování národních redukčních cílů dostatečně ambiciózní, tedy pokud by se stalo, že součet národních cílů nedosáhne požadovaného cíle redukce pesticidů o 50 % na úrovni EU, přistoupí pak Evropská komise k tomu, že méně ambiciózním zemím bude vydávat doporučení národní cíle navýšit.

AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 25. 4. 2022

Z jednání Rady ministrů zemědělství o uhlíkovém zemědělství

Ministři během jednání přijali Závěry Rady k uhlíkovému zemědělství. Závěry navazují na Sdělení Komise o udržitelných uhlíkových cyklech, které Komise zveřejnila v prosinci 2021. Ministři podpořili zemědělské a lesnické postupy, jako je výsadba živých plotů nebo stromů, pěstování luštěnin, využívání meziplodin a krycích plodin, konzervační zemědělství a udržování rašelinišť, jakož i zalesňování a obnovu lesů, které pomáhají zachycovat uhlík z atmosféry a ukládat ho do půdy nebo biomasy. V Závěrech ministři vítají, že koncem letošního roku bude předložen legislativní návrh, jehož cílem je vytvořit rámec pro certifikaci odstraňování uhlíku. Rovněž žádají, aby byla praktikám, které zvyšují odstraňování a ukládání uhlíku, přiřazena ekonomická hodnota na základě vědecky ověřených požadavků na měření. Ministři poukazují na to, že zemědělství a lesnictví jsou významně ovlivněny změnou klimatu, a uznávají, že je vhodné, aby se správcům půdy vyplácely dobrovolné pobídky k posílení propadů uhlíku, a to s ohledem na cíle Unie v oblasti klimatu, jakož i na balíček FitFor55. V Závěrech ale zdůrazňují, že je třeba se vyhnout významným negativním dopadům a změnám ve využívání půdy, například tím, že se půda stane méně dostupnou a cenově přijatelnou pro správce půdy nebo že dojde ke snížení produkce. Z balíčku FitFor55 se ministři věnovali i diskusi k revizi nařízení LULUCF. Jedním z nových cílů revize je cíl zvýšení pohlcování uhlíku na –310 megatun ekvivalentu CO_2 do konce roku 2030 i dosažení klimatické neutrality v sektoru půdy do roku 2035, což by znamenalo zkombinovat pohlcování se snížením emisí z lesnictví a sektoru půdy, jakož i ze zemědělství (metan z chovu hospodářských zvířat a oxid dusný z používání hnojiv). Komisař Wojciechowski v tomto kontextu zmínil navrhovaný jednotný nástroj politiky v oblasti klimatu pro odvětví půdy "AFOLU" („zemědělství, lesnictví a jiné využití půdy“), který by měl být zaveden od roku 2031, a jehož cílem je právě rozšířit oblast působnosti nařízení LULUCF na emise jiné než CO_2 z odvětví zemědělství a lesnictví. Ministři během diskuse k LULUCF vyjádřili zejména obavy. Slovenský ministr zdůraznil, že by jakékoli změny měly být prováděny postupně, revize je podle něj příliš ambiciózní.

AUTOR: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, WWW.FOODNET.CZ, 25. 4. 2022

Zemědělský výbor EP přijal zprávu o ekologickém zemědělství

Vyjednavači z různých politických skupin v Evropském parlamentu dokončili své stanovisko k plánu rozvoje ekologického zemědělství, který před rokem navrhla Evropská komise. Ve zprávě, kterou vypracovala Rakušanka Simone Schmiedtauerová (EPP), bylo dohodnuto 34 kompromisních pozměňovacích návrhů. Europoslanci v přijatém textu nepotvrdili cíl, aby do roku 2030 bylo 25 % ploch věnováno ekologickému zemědělství, a raději se vyslovili pro „vyvážený rozvoj v závislosti na schopnosti trhu absorbovat ekologickou produkci, aby byla zachována ziskovost odvětví“. Zpráva proto vyzývá Komisi, aby provedla studii dopadu podílu zemědělské plochy EU věnované tomuto způsobu hospodaření. V textu se však uznává, že přínos ekologického zemědělství pro životní prostředí by neměl být podporován pouze spotřebiteli ekologických produktů, kteří jsou ochotni platit vyšší ceny, ale že rozpočet SZP by měl také přiměřeně odměňovat ekologické zemědělce za specifické veřejné statky, které poskytují.

AREV/AUTOR: FARM EUROPE/7. 4. 2022/JS

Konference Budoucnost ekologického vinařství v Podunají – příležitosti a rizika

Tisková zpráva 13. 4. 2022 – Německo požaduje 30 procent ekologického vinohradnictví, EU požaduje 25 procent ekologického vinohradnictví – je to za sou-

časných podmínek reálné, nebo jak řekl viceprezident DWV Thomas Walz jako moderátor panelové diskuse: „Máme správný soubor nástrojů, aby bylo ekologické vinohradnictví v budoucnosti udržitelné?". Otázka, kterou se intenzivně zabývala odborná, politická i vědecká veřejnost.

V důsledku klimatických změn se vinařství v Evropě stále častěji potýká s extrémními výkyvy počasí. Důsledkem jsou mimo jiné dlouhá období vyšší vlhkosti vzduchu. V loňském roce to vedlo v mnoha vinařských oblastech střední a jižní Evropy k závažným infekcím plísní révy, které v některých případech způsobily extrémní ztráty výnosů. „Zájem o přechod na ekologické zemědělství je v podstatě velmi vysoký. Současně se projevují rizika pro rentabilitu kvůli omezeným možnostem opatření v důsledku svázaných rámcových podmínek týkajících se aplikace přípravků na ochranu rostlin," říká viceprezident DWV Walz. „Naším cílem musí být zavedení ekologického vinařství, jak požaduje Evropská komise."

Po prezentaci perspektiv ekologického vinohradnictví Evropskou komisí a prezentaci situace v různých zemích v povodí Dunaje diskutoval viceprezident DWV Thomas Walz se zástupci odvětví, Spolkového ministerstva zemědělství a s poslankyněmi Evropského parlamentu.

Shoda panovala v tom, že rozsáhlá výsadba nových, vůči houbám odolnějších odrůd révy vinné je součástí střednědobé a dlouhodobé strategie. K tomu však musí být k dispozici dostatečné množství sazenic. Kromě toho je třeba rozvíjet také prodej vína z PIWI odrůd. Je také třeba vzít v úvahu, že výměna odrůd révy vinné trvá 30 až 40 let.

V této souvislosti požaduje profese rozumné doplnění možností opatření v ekologickém vinohradnictví v oblasti ochrany rostlin. Toho by bylo možné dosáhnout časově omezeným povolením fosfonátů v ekologickém vinohradnictví nebo povolením vázaným na klimatické podmínky. To zároveň představuje příspěvek k optimalizaci a minimalizaci mědi. Rovněž je třeba dále zdokonalovat prognostické modely ochrany révy. Je třeba podpořit ochranu půdy a rostlin, jakož i ekonomickou a ekologickou udržitelnost vinařských podniků a životního prostředí.

Poslankyně Evropského parlamentu Christine Schneiderová se zabývala individuálními obavami mnoha vinařských podniků i důsledky pro celé odvětví. „Bez přizpůsobení souboru nástrojů vidím nebezpečí, že přijdeme o řadu ekologických podniků. Dlouhodobé řešení spočívá ve šlechtění révy a dalších výsadbách PIWI odrůd. V krátkodobém horizontu však musíme rozšířit možnosti v ochraně révy!"

Prezident DWV Klaus Schneider vyjádřil ve svém závěrečném projevu uspokojení: „Ekologické vinohradnictví má ve všech podunajských státech velký význam díky strategii EU pro udržitelnost. Navzdory politické vůli se počet nových ekologických podniků nezvyšuje dostatečně rychle. Existují pro to dobré důvody a jsme rádi, že se nám podařilo vypracovat konečné usnesení v tomto smyslu, na kterém se podíleli mimo jiné vinařské svazy z Německa, Rakouska, České republiky a Maďarska a také ekologické svazy, jako jsou Ecovin Německo, Ekovín Česká republika, Bioland a PIWI International. Nyní musíme s tímto usnesením oslovit politiky."

DWV/14. 3. 2022/ZPRACOVAL J. SEDLO (KRÁCENO)

Rostoucí zájem o domácí produkci vína v Číně

Dle serveru Vino-joy, který se zaměřuje na čínský a asijský trh s vínem, ukázaly letošní oslavy čínského nového roku, že se čínští spotřebitelé začínají svými preferencemi obracet k domácím vínům. Mnozí z čínských vinařů zaznamenali začátkem letošního roku významný meziroční nárůst prodejů, které se čím dál častěji realizují prostřednictvím e-commerce. Kvalita čínských vín se zvyšuje a čínská vláda loni schválila program rozvoje vinařských kapacit v provincii Ningxia, který má z regionu vybudovat vinařskou oblast schopnou konkurovat francouzskému Bordeaux. Podle tohoto plánu by měla oblast do roku 2035 produkovat 600 milionů lahví vína v hodnotě 3,12 miliard USD. Preference domácí produkce je však momentálně v Číně širším trendem, který ovlivňuje nejen trh s vínem a potravinami. V čínské společnosti se projevuje nostalgie po tradiční čínské kultuře, ale i poměrně nedávné revoluční a budovatelské době, jejíž specifické estetické prvky bývají využívány v marketingu. Tato strategie je cílená zejména na generaci Y (mileniály) a generaci Z.

Statistiky China Chamber of Commerce for Import and Export of Foodstuffs, Native Produce and Animal By-Products ukazují, že v roce 2021 činil čínský dovoz vína 424 milionů litrů (–1,36 % meziročně) a dosáhl hodnoty 1,69 miliard USD (–7,39 % meziročně).

ONDŘEJ PLAČEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR V PEKINGU, E-MAIL: ONDREJ.PLACEK@MZE.CZ

Sklizeň hroznů 2021: Švýcarsko historicky nejníž, Německo v průměru

Uplynulý vinařský rok 2021 přinesl německým vinařům několik výzev. Na rozdíl od předchozích let, které se vyznačovaly vedrem a suchem, se rok 2021 vyznačoval nízkými teplotami a častými dešti. Mnoho vinařů se potýkalo s problémy s houbovými chorobami, jako je například plíseň révy. Množství sklizeného vína – 8,45 milionu hektolitrů – v roce 2021 bylo jen o necelá 3 % nižší než průměr let 2015 až 2020. Podobně jako v Rakousku tvořila v roce 2021 přibližně dvě třetiny vín vyrobených v Německu vína bílá, jednu třetinu vína červená a růžová. Přibližně 80 % celkového objemu vína tvoří jakostní víno a 15 % víno s přívlastkem. V roce 2020 činil podíl vín s přívlastkem přes 30 %.

Podle údajů Spolkového úřadu pro zemědělství bylo ve Švýcarsku v loňském roce 2021 vyrobeno 600 000 hl vína. To odpovídá poklesu o téměř 30 % ve srovnání s předchozím rokem. Desetiletý průměr byl dokonce nižší o 36 %. Jedná se o nejnižší výsledek, kterého švýcarští vinaři dosáhli od roku 1957. Rok 2021 byl již třetím z posledních pěti let, který v důsledku nepříznivých extrémů počasí vedl k výrazně podprůměrným výnosům.

DER WINZER/28. 3. 2022/JS

Jídlo s vínem snižuje riziko cukrovky

Podle americké studie snižuje pravidelné pití vína k jídlu riziko vzniku cukrovky 2. typu. Vědci předpokládají, že za tento účinek mohou antioxidanty obsažené ve víně. Výzkumníci z American Heart Association zjišťovali, jaký vliv má na účinek alkoholu načasování jeho konzumace a jakou roli v tom hraje jídlo. Tým analyzoval údaje od přibližně 312 400 dospělých z Velké Británie z let 2006–2010. Účastníci na začátku studie netrpěli cukrovkou, kardiovaskulárními ▸

chorobami ani rakovinou. Následně byli sledováni po dobu až jedenácti let.

Ukázalo se, že lidé, kteří pili víno k jídlu, měli o 14 % nižší riziko vzniku cukrovky 2. typu než ti, kteří konzumovali alkohol mimo jídlo. Víno k jídlu bylo jednoznačněji spojeno s nižším rizikem diabetu 2. typu než jiné alkoholické nápoje. Pokud se však alkohol konzumoval převážně mimo jídlo, riziko diabetu 2. typu se ještě zvýšilo. Vědci předpokládají, že rozhodující vliv mohou mít některé složky vína, například antioxidanty. Upozorňují také na to, že konzumace alkoholu je spojena s mnoha zdravotními riziky, a vyzývají spotřebitele, aby konzumovali alkohol s mírou.

DER WINZER/14. 3. 2022/JS

Složení vína i na etiketě?

Německé Spolkové ministerstvo pro výživu a zemědělství (BMEL) podporuje seznam složek a výživových údajů na etiketě. Digitální řešení by bylo pouze doplňkovou možností, která nemůže nahradit tisk na štítku. Tento postoj, který zaujme v rámci probíhajícího postupu revize evropského nařízení o informacích o potravinách (LMIV), oznámilo na slyšení k aktuálním usnesením OIV. Německý svaz vinařů (DWV) lituje tohoto postoje, který je namířen proti novým pravidlům pro celé vinařské odvětví, která byla právě vytvořena v rámci reformy SZP. Nové způsoby informování spotřebitelů – zejména využívání digitálních nástrojů jako doplňku k informacím na etiketě – uvítalo celé vinařské odvětví EU, protože zajišťují vysokou míru přizpůsobivosti a flexibility a zároveň nezatěžují účastníky trhu. Rozhodnutí BMEL by mohlo být obzvláště závažné, protože ukončení řízení o novele LMIV lze očekávat nejdříve v polovině roku 2023 a do té doby nebude právně jistá odpověď na budoucnost e-údajů a digitálního označení od 8. 12. 2023, které DWV nedávno požadoval. DWV bude vést kampaň, zejména na úrovni poslanců Evropského parlamentu, aby zajistila, že tento přístup BMEL na úrovni EU nepřevládne.

DDW/30. 3. 2022/JS

Rakouský vývoz vína v roce 2021 na maximu

Rakouské vinaře může těšit dobrý zahraniční obchod: V loňském roce dosáhl vývoz z alpské země nové rekordní úrovně 216,8 milionu eur a oproti předchozímu roku se zvýšil o téměř 16 procent. Výrobci těžili zejména z vyšších cen – objem se také zvýšil, ale jen o 3,8 % na 70,2 milionu litrů. Průměrná hodnota proto vzrostla na 3,09 €/l. Pro srovnání: Vývoz vína z ČR činil v objemu 10 % a ve finanční hodnotě 15 % rakouského vývozu, při průměrné vývozní ceně 4,74 €/l. Zejména rakouská jakostní vína podpořila export. Hodnota bílých vín v této kategorii vzrostla o 23 % – tvoří více než polovinu příjmů z domácího vývozu – a červených vín o 3,1 procenta. Rakouská šumivá vína se těší rostoucí oblibě i v jiných zemích, kde jejich hodnota vzrostla o 34 %.

V Německu, které je nejdůležitějším vývozním trhem, se hodnota zvýšila o 9,6 %. V druhém Švýcarsku vzrostly tržby z vývozu o 16,1 %, v USA dokonce o 23,1 %. Spojené státy tak předstihly Nizozemsko (+16,8 %) a vyšplhaly se na třetí místo mezi nejvýznamnějšími zeměmi dovážejícími rakouské víno.

Rakouský vývoz vína se již několik let vyvíjí velmi pozitivně. V objemu docházelo k výkyvům, ale v posledních čtyřech letech byl zaznamenán nepřetržitý růst. Je však pozoruhodné, že hodnotová křivka za posledních 15 let neustále stoupá: v roce 2006 se příjmy z vývozu pohybovaly ještě kolem 80 milionů eur, což znamená, že se v současnosti téměř ztrojnásobily.

ZDROJ: WEINWIRTSCHAFT/31. 3. 2022/JS

Cava: Rekordní tržby navzdory poklesu obratu

Španělská DO Cava dosáhlo v roce 2021 rekordního prodeje 252 milionů lahví. Zatímco však příjmy z prodeje Prosecca a šampaňského již zhruba pět let pravidelně rostou, hodnota prodeje španělské Cavy mírně klesá. DO Cava dosáhlo v loňském roce obratu 370 milionů eur a prodalo 252 milionů lahví. Podle španělské organizace pro sledování trhu s vínem se Cava celosvětově prodává za průměrnou cenu 2,05 €/láhev, cena šampaňského se pohybuje kolem 20 € a Prosecca 2,74 €.

Obrat španělské Cavy se oproti předchozímu roku snížil přibližně o 1 %, zatímco prodané množství se zvýšilo přibližně o 17 %. Z toho lze vyvodit, že prodejní čísla nižší cenové kategorie rostou, zatímco dražší kategorie mají tendenci klesat. Jiná situace je u francouzského šampaňského, jehož hodnota prodeje se od roku 2017 zvýšila o 17 %. Italské Prosecco však zaznamenává jeden rekord za druhým – za posledních pět let vzrostla jeho hodnota prodeje o téměř 57 %.

Více než dvě třetiny španělského šumivého vína Cava se prodaly na vývoz. DO Cava, která má 350 vinařství na 38 000 hektarech vinic, mělo v roce 2021 nejvyšší vývoz ze všech španělských DO. Vína DO se na celkové hodnotě prodeje španělského vína podílela 71 %. Hlavním zahraničním odběratelem Cavy je Německo. Vína kategorie Cava Superior mohou být od roku 2025 pouze jako bioprodukty.

DER WINZER/28. 3. 2022/JS

Co je nového ve šlechtění révy vinné

Výsledek našeho prvního online setkání šlechtitelů révy vinné: výměna zkušeností a informací byla všemi vysoce oceněna, PIWI International se zde stále více zpřístupňuje. Poptávka po PIWI odrůdách v Evropě enormně roste.

Na základě našeho setkání zde začínáme shromažďovat zajímavé odkazy:

Itálie:

VIVAI COOPERATIVI RAUSCEDO VCR – Informace o PIWI odrůdách v technických brožurách (italsky a anglicky):

https://vivairauscedo.com/contributi/download/quaderno18-resistenza-malattie.pdf

https://vivairauscedo.com/contributi/download/pinot-generazione-resistente.pdf

Informace o strategii ochrany rostlin pro rezistentní odrůdy v technické brožuře VCR:

https://vivairauscedo.com/contributi/download/quaderno19-difesa-fitosanitaria.pdf

Společnost VCR na svých internetových stránkách uvádí mezinárodní síť révových školek:

https://www.vivairauscedo.com/en/contact-map/europe/

Německo:

Státní vinařský institut ve Freiburgu vydal novou brožuru o svých nových PIWI odrůdách. Brožura je nyní ke stažení na webových stránkách WBI (https://wbi.landwirtschaft-bw.de/pb/,Lde/Startseite/Fachinfo/Pilzwiderstandsfaehige+Keltertraubensorten).

Brožura je k dispozici také v angličtině, francouzštině a italštině.

WBI dále upozorňuje, že odrůda Sauvignier gris je křížencem Seyval blanc × Zähringer. Původně se předpokládalo, že rodiči jsou Cabernet Sauvignon a Bronner; tuto informaci lze v některých publikacích nalézt dodnes. Analýza genomu původního semenáče, kterou v roce 2019 zadal Státní vinařský institut ve Freiburgu, však jasně prokázala, že mateřskou odrůdou je Seyval blanc a otcem odrůda Zähringer.

Odrůdy révy odolné vůči houbám hrají ústřední roli ve stále ekologičtější orientaci vinařství. Státní vinařský ústav Freiburg tak svými výsledky šlechtění na odolnost významně přispívá k ochraně přírody, hospodářství a vinařů z hlediska udržitelného obhospodařování vinic. O mnoho nových odrůd z Freiburgu je velký zájem i mimo Německo a v současné době se pěstují ve více než 30 zemích. Díky tomu je WBI jednou z předních světových výzkumných institucí v oblasti šlechtění révy vinné.

ZDROJ: PIWI-INTERNATIONAL.DE/JS

Švýcarsko otevírá moratorium na nové genomické techniky od roku 2024

Po Národní radě schválila kompromisní návrh moratoria na pěstování geneticky modifikovaných rostlin i druhá komora parlamentu Švýcarské federace. Toto moratorium, které vypršelo na konci roku 2021, umožní pěstovat na švýcarských polích rostliny vyšlechtěné pomocí NGT (do nichž nebyl vložen transgenetický materiál), u nichž byla prokázána přidaná hodnota pro zemědělství, životní prostředí a spotřebitele ve srovnání s konvenčním šlechtěním, by měly být povoleny v blízké budoucnosti, do konce roku 2025.

AREV/AUTOR: FARM EUROPE/8. 4. 2022/JS

Potravinové skandály v Číně

V souvislosti se Světovým dnem spotřebitelských práv, který se slavil 15. března, se pozornost čínských médií obrátila k domácím zpracovatelům potravin. Reportáže z některých zpracovatelských závodů vzbudily kvůli odhaleným proviněním proti zásadám potravinové bezpečnosti silný ohlas znepokojených čínských spotřebitelů.

Největší skandál způsobila reportáž televizní stanice z provincie Jiangxi, jejíž reportérka v převlečení pracovala v závodě největšího čínského zpracovatele masa Shuanghui. Její reportáž odhalila, že tamější zaměstnanci nedodržují základní hygienické předpisy nezbytné při práci s potravinami. Firma falšovala zdravotní certifikáty většiny zaměstnanců, nenahrazovala jejich silně znečištěné a zapáchající uniformy, zaměstnanci si mnohdy nedezinfikovali ruce před prací, byl zaznamenán případ, kdy zaměstnanec zabalil maso, které upustil na zem. Management byl s těmito praktikami obeznámen. Společnost vydala oficiální omluvu a v závodě v současnosti probíhá úřední kontrola.

Podobná situace byla zjištěna i u výrobce nakládané zeleniny Hunan Chaqi Vegetable. Záběry z výroby nakládaného zelí ukázaly, že i tamější zaměstnanci hrubě porušují hygienické předpisy, čímž produkci vystavují vysokému riziku kontaminace. Firma dodává zboží i největšímu čínskému výrobci instantních nudlí – Master Kong. V roce 2020 se v Číně zkonzumovalo přes 46 miliard porcí instantních nudlí, což představuje 40 % světové roční spotřeby, největší online obchody proto stáhly instantní nudle s příchutí nakládaného zelí z prodeje.

Odhaleny byly i další provinění výrobců či prodejců potravin. Základním právním pramenem bezpečnosti potravin v Číně je zákon o potravinové bezpečnosti (Food Safety Law), který umožňuje ukládání pokut za nedodržování stanovených předpisů a standardů a to jak firmám, tak i zaměstnancům. Tyto pokuty jsou však relativně nízké, protože úřady na nižších úrovních nechtějí negativně ovlivnit zaměstnanost a ekonomickou situaci ve svém regionu.

ONDŘEJ PLAČEK, ZEMĚDĚLSKÝ DIPLOMAT VELVYSLANECTVÍ ČR V PEKINGU, E-MAIL: ONDREJ.PLACEK@MZE.CZ

Reuters: Rusko podle USA na Ukrajině ničí zásobníky na obilí, 1. dubna 2022

Rusko podle Spojených států ničí zásobníky na obilí na Ukrajině, napsala agentura Reuters. USA to dokládají fotografiemi, které zpravodajové Reuters viděli a které podle nejmenovaného amerického činitele ukazují, jak závažný dopad má ruská vojenská agrese vůči Ukrajině na globální zásobování potravinami.

ZDROJ: HTTP://WWW.AGRIS.CZ/CLANEK/218570/REUTERS-RUSKO-PODLE-USA-NA-UKRAJINE-NICI-ZASOBNIKY-NA-OBILI; AUTOR: CESKENOVINY.CZ